

Esilist. tsk 110/19.11.1979

11

HAAPAJÄRVI 102 Kuusaa, Someronmäki

Tarkastus Paula Purhonen 1979

HAAPAJÄRVI [102] Kuusaa kl., Someronmäki

Kiviröykkiöitä ja talonpohja. II.

Tila

RNO

Maanomistaja

Peruskarttalehti 2344 07, ruutu 79/67

Kertomukseen liittyy kuvataulu (sivu 2), jossa on kuvat negatiiveista 50097-50100, sekä ote peruskarttalehdestä 2344 07 (sivu 3).

Maanmittaushallituksen toimesta suoritettua uusintakartoituksen yhteydessä merkittiin peruskartoille myös maastossa näkyvissä olevien kiinteiden muinaisjäännösten sijainti. Kartoituksen yhteydessä löydettiin runsaasti ennestään tuntemattomia kohteita. Haapajärven Someronkankaalla todetut kiviröykkiöt tarkastin 28.6.1979 mukanaani maanmittaustekn. J.Lämsä Oulun kartastoyksiköstä.

Someronmäki sijaitsee Haapajärven Kuusaan kylässä, Haapajärvi-Kärsämäki-maantien itäpuolella, n. 7 km pohjois-koilliseen Haapajärven kirkolta. Someronmäeltä otetaan soraa ja kohteet ovat laajan soranottoalueen takana, sen länsipuolella, n. 1 km:n päässä maantiestä, alueella, missä maasto alkaa jälleen laskeutua mäen länsireunassa.

Laajahkolla, tiheää kuusikkoa kasvavalla, korpimaisella alueella on 20-30 kooltaan vaihtelevaa, maansekaista, kekomaista kiviröykkiötä, vallituksia ja ojan tapaisia lyhyitä kaivantoja, sekä suorakaiteen muotoinen talonpohja. Sen mitat ovat n. 6 x 10 m ja vallin korkeus n. 50 cm. Suunta on lähes pohjois-eteläinen. Sen luoteiskulmassa on n. 2 m korkea, halkaisijaltaan n. 4 m oleva kekomainen kivikasa, mahdollinen uuninjäännös. Alueen kohteista on lähes mahdoton saada kokonaiskuvaa metsän tiheyden ja osittaisen pimeyden takia. Samat seikat vaikeuttavat myös valokuvausta.

En pysty päättelemään varmasti, millaisista muinaisjäännöksistä tässä on kysymys. Pohjois-Pohjanmaalle tyypillisiä kehäröykkiöitä

ne eivät kuitenkaan ole. On mahdollista, että paikalla on ollut talo ja kaskimaita, jolloin röykkiöt olisivat kaskiraunioita. Eräs mahdollisuus olisi sotilasleiri tms., jolloin selittyisivät myös vallitukset ja kaivannot. Talonpohja on joka tapauksessa niin selvästi näkyvissä, ettei mistään kovin vanhasta ilmiöstä voi olla kysymys. Koska jäännökset kuitenkin ovat varmasti useita kymmeniä vuosia vanhoja, paikkakunnalla ei enää tiedetä niiden merkitystä, ne muodostavat monipuolisen kokonaisuuden ja ovat kaukana nykyisestä asutuksesta, katsoisin, että kohdetta voidaan eräin varauksin pitää muinaismuistolain tarkoittamana kiinteänä muinaisjäännöksenä.

Helsingissä 23.10.1979

Paula Purhonen

50097

50098

50099

50100

YLÄKUVASSA EDESSÄ NELISIVUISEN TALONPOHJAN SEINÄMÄÄ. TAUSTALLA KESKELLÄ KIUASMAINEN RÖYKKIÖ. KUVATTU LÖUNAASTA. ALHAALLA VAS. SAMAN RÖYKKIÖ KOILLISESTA KUV. OIKEALLA ERÄS ALUEEN RÖYKKIÖISTÄ, JOITA YHTEENSÄ ON NOIN 20-30.

Peruskartta 1:20000

